

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA**

Seduta tat-12 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 25/2003

**Dr Andrew Borg
Cardona bhala
stralcjarju ghan-nom
u in rapprezentanza
ta' Priceclub
Operators Limited**

vs

**Price Club Holdings
Limited, Price Club
(Birkirkara) Limited, Price
Club (Swatar) Limited,
Price Club (Burmarrad)
Limited, Biochicals
International Limited, u
2000 Holdings Limited**

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-Qorti;

Rat ic-citazzjoni ipprezentata mill-attur nominee fid-9 ta' Jannar, 2003, li in forza taghha, wara li ppremetta illi: Is-socjeta' attrici ghandha taghti lill-kredituri taghha sommom ingenti ta' flus;

s-socjeta' attrici giet xolta minn dina l-Qorti ai termini tal-artikolu 214(2)(a)(ii) tal-Kap.386, b'effett mill-1 ta' Novembru, 2001, billi ma tistax thallas id-djun taghha;

s-socjeta' attrici hi sussidjarja tas-socjeta' konvenuta Price Club Holdings Ltd.,

s-socjetajiet konvenuti 2000 Holdings Limited u Biochemicals International Limited huma ukoll assjonisti fis-socjeta' attrici;

Price Club Holdings Limited kienet il-*holding company* ta' grupp ta' kumpaniji flimkien maghrufin bhala Price Club Group, liema grupp kien jikkompreni fih is-socjeta' attrici u s-socjetajiet konvenuti Price Club Holdings Limited, Price Club (Birkirkara) Limited, Price Club (Burmarrad) Limited u Price Club (Swatar) Limited;

Kif spjegat hawn that, l-interess kummercjali principali tal-Price Club Group kien *supermarket chain* maghruf bl-isem *Priceclub*;

l-interessi f'dan is-*supermarket chain* kienu strutturati tramite s-socjeta' Price Club Holdings Limited u numru ta' sussidjarji, b'mod li, fic-cirkustanzi partikolari ta' dan il-kaz, gie abbuzat il-privilegg ta' responsabilita' limitata moghti mill-artikolu 67 tal-Kap.386. Dana l-abbuz, li jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, jirrizulta, fost affarijiet ohra, mill-fatt li l-assi materjali ta' grupp kienu segregati, abbuzivament u minghajr gustifikazzjoni, mid-djun billi, fost affarijiet ohra, l-assi immobbiljari kienu segregati fis-socjetajiet konvenuti Price Club (Birkirkara) Ltd., Price Club (Burmarrad) Limited u Price Club (Swatar) Limited, u l-operazzjoni tan-negozju kollu f'kumpanija ohra – dik attrici – minghajr ma din tal-ahhar inghatat il-kapital

necessarju biex tilhaq, jew ikollha il-possibilita' reali li tilhaq, l-ghanjiet li ghalihom giet kostitwita;

minhabba fl-imsemmi abbuz mill-privilegg ta' responsabilita' limitata, u peress illi bhala konsegwenza s-socjeta' attrici mhix f'posizzjoni li thallas id-djun taghha, is-socjetajiet konvenuti Price Club Holdings Ltd., 2000 Holdings Limited u Biochemicals International Limited tilfu l-privilegg tal-limitazzjoni ta' responsabilita' moghti lilhom mill-artikolu 67 tal-Kap.386;

s-socjetajiet konvenuti Price Club (Birkirkara) Ltd., Price Club (Burmarrad) Limited u Price Club (Swatar) Limited kienu kompartecipi fl-abbuz, u bbenefikaw illecitament mill-istess, huma ghalhekk solidalment responsabbli ma Price Club Holdings Ltd, 2000 Holdings Limited u Biochemicals International Limited favur is-socjeta' attrici;

TALAB biex jghidu s-socjetajiet konvenuti, jew liema minnhom, ghalhiex din il-Qorti m'ghandhiex, wara li taghti dwak il-provvedimenti u taghmel dwak id-dikjarazzjonijiet li jidhrilha mehtiega, ghar-ragunijiet premissi:

1. tiddikjara li s-socjetajiet konvenuti Price Club Holdings Ltd., 2000 Holdings Limited u Biochemicals International Limited, jew liema minnhom, abbuzaw mill-privilegg ta' responsabilita' limitata moghti mill-artikolu 67 tal-Kap.386 u konsegwentement tilfu l-istess privilegg;
2. tiddikjara li s-socjetajiet konvenuti Price Club (Birkirkara) Ltd., Price Club (Burmarrad) Limited u Price Club (Swatar) Limited kienu kompartecipi fl-imsemmi abbuz, u bbenefikaw illecitament mill-istess, u li huma ghalhekk solidalment responsabbli ma Price Club Holdings Ltd., 2000 Holdings Limited u Biochemicals International Limited favur is-socjeta' attrici; u
3. konsegwentement tiddikjara lis-socjetajiet konvenuti, jew liema minnhom, responsabbli lejn is-socjeta' attrici b'mod illimitat.

B'rizerva ta' kull azzjoni ohra spettanti lis-socjeta' attrici, inkluza dik ghal likwidazzjoni u kundanna tas-socjetajiet konvenuti, jew liema minnhom, li jhallsu lis-socjeta' attrici l-kapital necessarju biex is-socjeta' attrici tkun f'posizzjoni

Kopja Informali ta' Sentenza

li thallas id-djun kollha taghha; u bl-ispejjez kontra s-socjetajiet konvenuti li huma sa minn issa ingunti ghas-subizzjoni.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ta' Biochemicals International Limited u 2000 Holdings Limited in forza taghha eccepew illi:

1. Preeliminarjament in-nullita tal-azzjoni attrici billi ma hijiex kontemplata mil-ligi maltija;
2. Preliminarjament u bla pregjudizzju, in-nuqqas ta' interess tal-attur fit-talba tieghu u dan billi tali azjoni ma tistax tkun ezercitata mill-kumpanija stess kontra l-azzjonijiet taghha, imma, se mai, tispetta lill-kredituri indipendentement mill-kumpanija;
3. Bla pregjudizzju ghas-suespost, u fil-meritu, li ma sar ebda abbuz kif reklamati mill-attur li jista jikkomporta l-*"lifting of the corporate veil"*: illi l-inkorporazzjoni u l-formazzjoni tal-grupp Price Club sar skond l-ahjar prassi kummercjali u fuq skorta ta' pariri professjonali u korrettement;
4. Bla pregjudizzju u inoltre, illi l-esponenti ma humiex responsabbli ghad-djun tas-socjeta' attrici oltre dik il-parti ta' sehemhom li tista tkun mhux imhallsa: u certament li l-esponenti ma mhumix responsabbli lejn is-socjeta' attrici;
5. Bla pregjudizzju ghas-suespost, it-talbiet attrici huma kompletament infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghhom.

Rat illi s-socjetajiet konvenuti l-ohra naqsu li jippresentaw nota tal-eccezzjonijiet fiz-zmien preskritt, u ghalhekk baqghu kontumaci;

Rat illi fl-udejenza tat-23 ta' Ottubru, 2003, l-amministratur provizorju tas-socjeta' konvenuta Priceclub (Holdings) Limited iddikjara illi ma kienx f'posizzjoni li jevita l-kontumacja tas-socjeta' minnu rappresantata f'din il-

Kopja Informali ta' Sentenza

kawza, stante illi l-istess socjeta' thalliet minghajr ebda fondi ghad-disposizzjoni taghha;

Rat d-diversi affidavit prodotti bahla prova;

Semghet il-provi li ressuq l-partijiet (u traskritti fl-atti tal-kawzi l-ohra konnessi);

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti;

Semghet lid-difensuri tal-partijiet u rat ukoll in-noti tal-osservazzjonijiet minnhom ippresentati;

Rat li l-kawza giet differita ghal-lum ghas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Il-meritu ta' din il-kawza huwa reltat mal-meritu tar-rikorsi numri 26/03/TM u 27/03/TM, it-tnejn fl-ismijiet "Dr Andrew Borg Cardona nomine vs Victor Zammit et". Fil-fatt, f'dawn iz-zewg kawzi r-rikorrenti qed jallega li d-diretturi precedenti tas-socjeta' Price Club (Operators) Limited, Victor Zammit, Christopher Gauci u Wallace Fino, kissru d-doveri taghhom lejn il-kredituri tal-kumpanija, izda fil-waqt li fil-kawza numru 26/03 qed jallega li d-diretturi huma hatja ta' '*wrongful trading*', fil-kawza numru 27/03 qed jallega li l-istess agir tad-diretturi jwassal sahanitra ghall- '*fraudulent trading*'.

Fis-sentenzi ta' din il-Qorti moghtija illum stess fil-kawzi numru 26/03 u numru 27/03, din il-Qorti sabet li t-tlett diretturi kienu responsabbli ta' kummerc hazin u ta' kummerc bi frodi, bir-rizultat li dawn gew dikjarati responsabbli personalment, minghajr ebda limitazzjoni ta' responsabilita' ghad-djun kollha tal-kumpanija.

F'sentenza ohra moghtija illum stess fil-kawza rikors numru 24/03/TM, din il-Qorti ordnat l-istralc tal-kumpanija Priceclub (Holdings) Limited, u hatret lill-istess attur f'din il-kawza, Dr Andrew Borg Cardona, bhala stralcjarju taghha.

F'din il-kawza, is-socjeta' Priceclub (Operators) Limited, rappresentata mill-istralcjarju taghha, qed titlob li jigi dikjarat li s-socjetajiet konvenuti abbuzaw mill-privilegg ta' responsabilita' limitata moghti mill-artikolu 67 tal-Kap.386 tal-Ligijiet ta' Malta, u konsegwentement tilfu l-istess privilegg u responsabbli lejn is-socjeta' attrici b'mod illimitat.

Il-provi kollha relatati anke ghall-fini ta' din il-kawza ingabru fil-kawza b'rikors numru 27/03. Mhux mehtieg li din il-Qorti toqghod tirrepeti c-cirkostanzi ta' fatt kif svolgew matul is-snin, u din il-Qorti qiegghda taghmel riferenza ghall-konsiderazzjonijiet, analizi u argumenti taghha kontenuta f'dik il-kawza l-ohra.

L-azzjoni attrici f'din il-kawza hi bazata fuq il-fatt li l-kumpanija Priceclub (Operators) Limited giet xolta abazi tac-cirkustanza li ma kienetx f'posizzjoni thallas id-djun taghha. Jirrizulta li, meta inholoq il-Grupp Priceclub, il-hsieb tal-azzjonisiti kien li, l-operazzjoni fis-suq tal-grupp isir minn din il-kumpanija, pero', l-assi tal-grupp ikunu vestiti fil-kumpaniji l-ohra tal-grupp, partikolarment dwak konvenuti Priceclub (Holdings) Ltd., Priceclub (Birkirkara) Ltd., Priceclub (Swatar) Ltd., u Priceclub (Burmara) Ltd. Minhabba kif saret din l-istruttura, il-kredituri tal-kumpanija operativa sabu ruhom f'posizzjoni li ma kellhomx fuq hiex jeseqwixxu l-krediti taghhom, peress li l-kumpanija debitrice (Priceclub (Operators) Ltd.) ma kellix assi. Dan kollu sar, qed jigi allegat, b'abbuz tar-responsabilita' limitata moghti lill-azzjonisti bl-artikolu 67 tal-Att dwar Kumpaniji (Kap.386). Peress illi s-socjetajiet Biochemicals International Ltd. u 2000 Holdings Ltd. huma azjonisti fil-kumpanija attrici, qed jigi allegat li huma wkoll abbuzaw bil-privilegg ta' responsabilita' limitata koncessa bil-ligi.

Din il-Qorti tinnota li l-ligi dwar Kumpaniji ma taghtix espressament ir-rimedju mitlub mill-attur nomine. Fl-artikolu 67 tghid biss li l-azzjonisti ghandhom responsabilita' limitata, izda ma titkellem xejn dwar possibilita' ta' "abbuz" ta' din il-limitazzjoni. Hu accettat, pero', fid-duttrina u fil-gurisprudenza, li f'kaz li jirrizulta

abbuz ta' din ir-responsabilita' limitata, il-Qorti ikollha l-poter thares wara dik il-limitazzjoni u zzomm lill-persuni responsabbli mit-tmexxija tal-kumpanija personalment responsabbli ghal-konsegwenzi li jirrizultaw mill-agir tal-kumpanija.

Din il-Qorti ma tarax li l-holqien tal-istruttura taht ezami, ezaminat wahdu, huwa b'xi mod illegali li jista jwassal lill-Qorti tnehi il-*corporate veil* u zzomm lill-kumpaniji azzjonisti responsabbli minghajr limitazzjoni ghad-djun tas-socjeta' attrici. Dak li l-attur nomine qed jitlob f'din il-kawza hu li l-Qorti twarrab il-personalita' guridika separata ta' kull kumpanija fil-grupp, u izzomm lill-membri kollha responsabbli flimkien u bla ebda limitazzjoni ghad-debiti ta' kumpanija wahda tal-grupp. Dan ma jidhirx li hu possibbli.

L-awtrici Brenda Hannigan fil-ktieb taghha "Company Law" (Butterworths, 2003), tghid (f'pagna 70) li, fil-principju, "*The English courts will pierce the veil only when the company structure is a mere façade concealing the true facts*". Ma jidhrix li, f'dan il-kaz, l-istruttura giet simulata. Jista jkun li l-istess struttura giet abbuzata mid-diretturi f'mument meta l-istat finanzjarju tal-kumpanija kien jirrikjedi li jittiehdu in konsiderazzjoni l-interessi tal-kredituri (kif jirrizulta mill-kawzi rikorsi numri 26/03/TM u 27/03/TM, decisi wkoll illum), pero', ma jistax jinghad li din l-istruttura, *ut sic*, kienet illegali.

Fil-fatt, xenarju simili ghall-dak meritu ta' din il-kawza, kien il-meritu ta' kawza fl-ismijiet "Woolfson v Strathclyde Regional Council", decisa mill-House of Lords fl-Ingilterra fl-1978 (38 P & CR 521). F'dik il-kawza, Slade LJ, f'isem shabu, ghamel din l-osservazzjoni:

"We do not accept as a matter of law that the court is entitled to lift the corporate veil as against a defendant company which is the member of a corporate group merely because the corporate structure has been used so as to ensure that the legal liability (if any) in respect of particular future activities of the group (and correspondingly the risk of enforcement of that liability)

will fall on another member of the group rather than the defendant company. Whether or not this is desirable, the right to use a corporate structure in this way is inherent in our corporate law”.

Il-holqien ta' struttura simili *“to evade such rights of relief as third parties already possess”* hija censurabbli (Hannigan ibid pagna 71), pero', il-holqien ta' tali struttura qabel ma jibda n-negozju ma jwassalx ghall-abbuz tas-sistema mill-azzjonisti.

Min naha l-ohra, wara li n-negozju beda, kien mistenni li l-operaturi tal-grupp ta' juzufriixhux ruhhom mill-istruttura tal-grupp bi hsara ghall-kredituri esterni, speċjalment fil-mument meta huma kellhom jaghtu kaz l-interessi ta' dawn il-kredituri. Il-Professor Andrew Muscat fil-ktieb tieghu *“The Liability of the Holding Company for the Debts of its Insolvent Subsidiaries”* (Dartmouth, 1996), f'pagna 64-65, isemmi diversi kategoriji ta' *group structure* li potenzjalment huma ta' hsara ghall-kredituri; tnejn minn dawn huma s-segwenti:

“(1) The first refers to those situations where the subsidiary acts not in its own interests as a separate unit, but – to its own detriment – in the interests either of the holding company, or of one or more affiliated companies within the group, or of the group as a whole. This type of subsidiary is referred to in this work as a ‘subservient subsidiary’;

(2) The second category comprises the situation where the subsidiary is organised with an inadequate or with a creditor-proof financial structure. This type of subsidiary is referred to as the ‘undercapitalised company’”.

Kif jirrizulta mill-provi mismugha fil-kawzi relatati, il-Priceclub Grupp, fil-fatt, inholoq b'dan il-mod, u fil-waqt li, kif intwera, il-holqien innifsu ta' dan il-grupp ma jistax jitqies abbuz, dak li seh wara jikkonferma li, mhux biss il-*holding company*, imma il-kumpaniji l-ohra fil-grupp baqghu lura milli jinvolvu ruhhom dirrettament fil-problemi li sabet ruhha fiha il-Priceclub (Operators) Ltd (problemi li kienu konsegwenza ukoll tal-istruttura tal-grupp), b'mod li

t-trade suppliers sabu ruhhom bla rimedju effettiv. Kif jghid l-istess Professur Muscat (ibid pagna 75),
“*Even where the insolvency of a subsidiary is not casually linked to the diversion of the corporate opportunity, it is at least arguable that the forced submission of the subsidiary to the will of the group creates a corresponding obligation on the part of the holding company to shelter it from an ensuing blizzard. The clue to an equitable solution may possibly lie either in the notion of adequate compensation for the loss of the corporate opportunity or in the extension of liability on the holding company in appropriate circumstances*”.

F'dan il-kaz, il-kumpanija Priceclub (Operators) kienet mhux biss kumpanija susidjarja fil-grupp, pero', imexxija mill-*holding company* b'mod dirett u immeddjat, fis-sens li hafna obbligi u djun li gew imposti fuq din il-kumpanija susidjara gew hekk imposti fl-interess tal-*holding company*, tad-diretturi u/jew tal-kumpaniji personali taghhom. Il-kumpanija Priceclub Holdings kienet il-“persuna” li kienet qed tmexxi l-kumpanija operativa, u, ghalhekk, darba li din l-ahhar kumpanija spiccat fi stat ta' falliment, ma jkunx sew li dik il-“persuna” li kienet qed tmexxiha ma tassumix hi wkoll responsabilita' ghall-akkadut.

Inoltre, mill-provi jirrizulta li l-grupp Priceclub in generali u l-Priceclub (Operators) Ltd. in partikolari kellhom bzonni kapital sostanzjali, u l-bzonnijiet finanzjarji taghhom gew sodisfatti abbuzzivament mid-dejn pprovdut mill-kredituri, minflok minn kapital tal-azzjonisti. Anke hawn kien mehtieg li l-kumpaniji fil-grupp jintervjenu. Kif jinghad mill-Professur Muscat fil-ktieb indikat (ibid pagna 386),
“*If on the other hand the subsidiary is adequately financed for its current operations but plans to embark on a project requiring considerable additional financing, then – provided that the holding company is aware of the project and has the means of imposing its will on the subsidiary – the holding company's obligations to adequately finance its subsidiary should be viewed as a continuing one. Where the scale of the business has significantly altered, the issue of adequate financing should not be frozen*”.

arbitrarily by reference to the time of incorporation. To allow the subsidiary to proceed with a substantial project without ensuring adequate financing would be as scornful as the setting up of an inadequately financed subsidiary”.

Ghalkemm dawn il-principji jistghu jidhru xi ftit innovattivi, il-Qorti taqbel maghhom u tara li f'sitwazzjonijiet analogi il-*holding company* ghandha tinterveni fl-interess tas-sostenibilita' tal-grupp. Il-fatt li il-Priceclub (Holdings) Ltd., u l-kumpaniji Priceclub (Birkirkara), Priceclub (Burmarrad), u Priceclub (Swatar) baqghu jistahbew wara l-personalita' guridika taghhom a skapitu tal-kredituri tal-kumpanija susidjarja ghandu jitqies abbuz ta' din il-personalita'.

Din il-Qorti ma tarax li ghandha tinvolti lill-kumpaniji 2000 Holdings Ltd., u Biochemicals International Ltd. f'dan kollu. Veru li dawn huma azjonisti fil-kumpanija Priceclub Holdings Limited, pero', ma kinux huma membri fil-grupp Priceclub. Ma jidhirx lanqas li dawn kellhom xi sehem fit-tmexxija tal-grupp. Veru li jappartjenu lill-familja ta' Victor Zammit, u, tramite l-agir ta' dan tal-ahhar, iggwadanjaw mill-operat tal-grupp Priceclub, pero', ma jirrizultax li sar abuzz mill-privilegg tar-responsabilita' limitata da parti taghhom.

It-tmexxija tal-grupp kienet f'idejn Victor Zammit, Christopher Gauci, u Wallace Fino li, tramite il-*holding company*, ikkontollaw l-operat ta' Priceclub (Operators) Ltd., wasluha sa stat ta' falliment u, tista tghid, hallew lill-kredituri taghha f'nofs bahar imqalleb, peress li poggew l-assi immobbli tal-grupp f'kumpaniji separati, il-boghod mill-ghajn tat-*trade suppliers*. Il-kumpaniji azjonisti tal-*holding company*, qua azzjonisti, ma ippartecipawx f'dan kollu u m'ghandhomx ikunu involuti.

Ghalhekk, l-azzjoni attrici tista u ghandha tigi akkolta fil-konfront tal-konvenuti membri tal-grupp Priceclub, ghax ghalkemm il-posizzjoni li sabet fiha is-socjeta' Priceclub (Operators) Ltd. – stat ta' falliment - ma kienx resultat dirett tal-istruttura, izda l-abbuz li sar mill-istruttura fil-kors tan-negozju wassal finalment biex, flimkien mal-agir fraudenti u

Kopja Informali ta' Sentenza

hazin tad-diretturi, jinholoq dannu lill-kredituri tal-kumpanija operativa.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi, tiddisponi mill-kawza billi tilqa it-talbiet kollha attrici kif dedotti, izda fil-konfront biss tas-socjetajiet Price Club Holdings Limited, Price Club (Birkirkara) Limited, Price Club (Burmarrad) Limited, u Price Club (Swatar) Limited, u tichad l-istess talbiet attrici fil-konfront tal-kumpaniji konvenuti l-ohra.

L-ispejjes ta' din il-kawza jithallsu *in solidum* mill-kumpaniji konvenuti Price Club Holdings Limited, Price Club (Birkirkara) Limited, Price Club (Burmarrad) Limited, u Price Club (Swatar) Limited.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----